

ด่วนมาก

ที่ นร ๐๕๐๔/ ๑๒๗๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับ “การจัดทำ
รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐”

เรียน เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- อ้างถึง ๑. หนังสือสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ สศ ๐๐๐๑/๘๒๕
ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๔/๑๘๖๓
ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๐๐๙/๑๗๗๒ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘

ตามที่ได้เสนอเรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติเกี่ยวกับ “การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐” ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบ
การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

/คณะรัฐมนตรี ...

เรื่อง รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี
กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี
ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓
เรื่อง การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้พิจารณาเสนอความเห็นและผลการดำเนินการต่อความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ฯ	ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓.๑ ให้มีการก่อตั้งองค์การอิสระเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติ ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๕๖ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีคณะกรรมการผู้ชำนาญการด้านต่าง ๆ ทำหน้าที่พิจารณากลับกรองรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)	๓.๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ยกร่างกฎหมายว่าด้วยองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ชื่อ “(ร่าง) พระราชบัญญัติองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม” และจะเปิดรับฟังความคิดเห็นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยอยู่ระหว่างเตรียมการเพื่อการประชาสัมพันธ์ รับฟังความคิดเห็นของสาธารณะต่อไป ซึ่งบทบาทหลักขององค์การอิสระ ฯ คือ ให้ความเห็นต่อโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมก่อนการดำเนินโครงการ หรือกิจการ แล้วนำเสนอความเห็นนั้น ๆ ต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภา ทั้งนี้ องค์การอิสระ ฯ จะต้องส่งความเห็นให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการ และหน่วยงานเจ้าของโครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเผยแพร่ความเห็นต่อสาธารณชนด้วย

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ฯ	ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓.๒ ก่อนการพัฒนาในพื้นที่ใด ๆ รัฐควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์เชิงนโยบายด้วยการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาในด้านต่างๆ สำหรับมิติด้านสิ่งแวดล้อม ควรประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ ประกอบกับการประเมินผลกระทบด้านสังคมและด้านสุขภาพด้วย เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาในระดับพื้นที่	๓.๒ ปัจจุบันการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ครอบคลุมหัวข้อด้านเศรษฐกิจ สังคม ด้านสาธารณสุข อยู่ด้วยแล้ว การจัดทำรายงานการประเมินทางด้านสังคมและรายงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพแยกต่างหาก เห็นว่าจะเป็นภาระแก่ผู้ประกอบการมากขึ้น รวมทั้งจะทำให้ขาดการพิจารณาอย่างเป็นองค์รวม อย่างไรก็ตาม พบว่า การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพอย่างละเอียดยังมีข้อมูลที่ไม่ชัดเจนและมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยที่บ่งชี้ความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต้องมีการศึกษาวิจัยขั้นพื้นฐานมาสนับสนุนอีกมาก การให้ความสำคัญทางด้านสุขภาพมากขึ้น ควรปรับปรุงแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านสาธารณสุขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจุบันสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยกำลังดำเนินการศึกษาดังกล่าว และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ร่วมให้ความเห็นด้วย
๓.๓ กระบวนการจัดทำและพิจารณา รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ควรดำเนินการ ดังนี้	๓.๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำและพิจารณารายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังนี้
๓.๓.๑ รัฐควรเพิ่มมาตรการควบคุมโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องต้องได้รับการอนุมัติ รายงาน EIA ก่อนเริ่มดำเนินการ	๓.๓.๑ ปัจจุบันกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ระหว่างการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และ

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ฯ	ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	อยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ... ซึ่งได้มีเรื่องการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง โดยจะมีการปรับปรุงในเรื่องการกลั่นกรองโครงการที่จะต้องจัดทำรายงาน รูปแบบการจัดทำรายงาน ซึ่งจะแบ่งเป็น ๔ รูปแบบ คือ การศึกษาสิ่งแวดล้อมเชิงกลยุทธ์ การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หลักเกณฑ์การปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม (Code of Practice) มีการปรับปรุงขั้นตอนการพิจารณา รายงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการติดตามตรวจสอบ
๓.๓.๒ รัฐควรสนับสนุนสถาบันการศึกษาให้มีการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพเกี่ยวกับการจัดทำรายงาน EIA ในมิติต่างๆ เพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มอุปทานทรัพยากรมนุษย์ให้กับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศ	๓.๓.๒ ในส่วนของการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีการจัดอบรมให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะได้จัดให้มีหลักสูตรเฉพาะด้านการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในมิติต่างๆ ด้วย และเห็นด้วยที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอกับปริมาณรายงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ฯ	ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓.๓.๓ รัฐควรสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณารายงาน EIA	๓.๓.๓ เห็นด้วยว่ารัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการพิจารณารายงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เริ่มดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเชิงพื้นที่ โดยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์จากหน่วยงานเจ้าของข้อมูลโดยกำหนดแล้วเสร็จประมาณสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๕๘ และจะได้นำมาใช้ประกอบการพิจารณารายงานและการวางแผนด้านสิ่งแวดล้อม และจะได้ปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง
๓.๓.๔ รัฐจะต้องมีกฎหมายบังคับให้หน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการพัฒนานั้น มีหน่วยงานย่อยเป็นผู้ดูแลด้านสิ่งแวดล้อมของโครงการของหน่วยงาน	๓.๓.๔ ในปัจจุบันพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้เจ้าของโครงการต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนการก่อสร้างหรือดำเนินงานในอนาคต เห็นด้วยที่จะให้มีเจ้าหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อมประจำโครงการที่ต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
๓.๓.๕ รัฐควรพัฒนาการติดตามและตรวจสอบมาตรการในรายงาน EIA โดยกำหนดให้ ทส. เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในการดำเนินงาน รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายของหน่วยงานผู้ให้อนุญาต ดำเนินการตามเงื่อนไขในรายงาน ฯ พร้อมทั้งมีบทลงโทษ พักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต ในกรณีโครงการไม่ปฏิบัติตามรายงาน ฯ	๓.๓.๕ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีมติให้โครงการภาครัฐ รัฐวิสาหกิจจะต้องรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปีละ ๑ ครั้ง และให้โครงการเอกชนจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ส่งให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติ

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ฯ	ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ปีละ ๒ ครั้ง และในกรณีที่จะให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเจ้าภาพหลัก จะต้องมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยกำหนดให้โครงการจะต้องมีใบอนุญาตสิ่งแวดล้อม (Environmental Permit) และมีบทลงโทษที่ชัดเจนหากไม่ปฏิบัติตาม
๓.๓.๖ รัฐควรกำหนดให้รายงาน EIA เป็นรายงานของสาธารณะที่ไม่เป็นความลับของทางราชการ และเปิดเผยให้ประชาชนได้รับรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน เป็นต้น	๓.๓.๖ ปัจจุบันรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นเอกสารทางราชการที่เปิดเผยได้มีประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ขอข้อมูลรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ รวมทั้งได้มีการจัดแสดงข้อมูลไว้ในห้องสมุดสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสืบค้นได้
๓.๓.๗ รัฐควรทบทวนให้มีการจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในขั้นตอนการเสนอขอต่อใบอนุญาตของโครงการพัฒนาต่าง ๆ โดยกำหนดให้โครงการพัฒนาต้องผ่านการตรวจสอบสิ่งแวดล้อมทุก ๆ ๕ ปี	๓.๓.๗ เห็นด้วยกับการกำหนดขั้นตอนการต่ออายุใบอนุญาตของโครงการบางประเภท เช่น อุตสาหกรรม โดยจัดทำเป็นรายงานการประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Audit) สำหรับโครงการที่ไม่มีการต่อใบอนุญาต เช่น เชื้อเพลิง เห็นสมควรให้มีการจัดทำรายงานการประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ โครงการที่สำคัญ เช่น โครงการเหมืองแร่ สนามบินพาณิชย์ ได้มีการกำหนดให้ทำรายงานการประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมด้วยอยู่แล้วในมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ฯ	ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓.๓.๘ รัฐควรจัดให้มีระเบียบข้อบังคับที่ต้องจัดสรรค่าตอบแทนที่เพียงพอและสอดคล้องกับความรับผิดชอบแก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบการศึกษารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	๓.๓.๘ ปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็น ๑,๐๐๐ บาท ตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๗ นอกจากนี้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอให้มีการปรับโครงสร้างส่วนราชการโดยแยกงานการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาไว้ที่สถาบันประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การพิจารณารายงานมีความคล่องตัวมากขึ้นในเชิงงบประมาณ การเก็บค่าบริการและบุคลากร ในกรณีไม่มีการปรับองค์กร กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอแก่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้มีการเก็บค่าธรรมเนียมการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการผู้ชำนาญการ และค่าใช้จ่ายในการสำรวจพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณารายงาน
๓.๔ รัฐควรจัดให้มีแผนปฏิบัติการการมีส่วนร่วมของประชาชน และรับผิดชอบดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ โดยให้องค์การอิสระเป็นผู้จัดทำแผนปฏิบัติการการมีส่วนร่วมเสนอให้รัฐพิจารณากรอบทิศทาง วัตถุประสงค์ เทคนิคการมีส่วนร่วม ตลอดจนการติดตามประเมินผล	๓.๔ จะได้ปรับปรุงแนวทางการจัดทำรายงานดังกล่าวตามข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ฯ เนื่องจากในกฎหมายปัจจุบันยังไม่มีการบัญญัติให้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบด้านสังคม และรายงานการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ และไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบเป็นการเฉพาะ ดังนั้น จึงยังไม่สามารถจัดทำรายงานด้านดังกล่าวแยกออกมาต่างหากแต่อย่างไรก็ตามในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีหัวข้อเรื่องคุณภาพชีวิตซึ่งเป็นการพิจารณารวมทั้งด้านสุขภาพและเศรษฐกิจสังคมอยู่แล้ว

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๘ รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเรื่อง การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรับทราบความเห็นผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับผิดชอบประสานการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อรายงานให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- ๘ ก.ย. ๒๕๔๘

๑๐.๑๑.๑๑.....
๑๐.๑๑.๑๑.....
๑๐.๑๑.๑๑.....
๑๐.๑๑.๑๑.....
๑๐.๑๑.๑๑.....
๑๐.๑๑.๑๑.....